

**GŁÓWNY URZĄD
NADZORU
BUDOWLANEGO**

**OMÓWIENIE WYNIKÓW KONTROLI BUDÓW
PRZEPROWADZONYCH W 2009 R. PRZEZ ORGANY
NADZORU BUDOWLANEGO W ZAKRESIE
PRZESTRZEGANIA WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH
BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA**

Warszawa, 22 marca 2010 r.

I. Wymagania prawne w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w procesie budowlanym

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (*Dz. U. z 2006 r. Nr 156 poz. 1118 z późn. zm.*), uczestnicy procesu budowlanego są zobowiązani do zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na budowie, a w szczególności, w przypadkach określonych w ustawie, do opracowania, wdrożenia i przestrzegania planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (BIOZ).

Inwestor jest obowiązany zorganizować proces budowy z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, w tym zapewnić opracowanie planu BIOZ (*art. 18 ust. 1 ustawy - Prawo budowlane*).

Bezpośrednio odpowiedzialnymi za opracowanie, wdrożenie i przestrzeganie planu BIOZ są:

- projektant, który sporządza informację dotyczącą bezpieczeństwa i ochrony zdrowia ze względu na specyfikę projektowanego obiektu budowlanego, uwzględnianą w planie BIOZ (*art. 20 ust. 1 pkt 1b ustawy- Prawo budowlane*),
- kierownik budowy, który:
 - sporządza (lub zapewnia sporządzenie) planu BIOZ przed rozpoczęciem budowy, uwzględniając specyfikę obiektu i warunki prowadzenia robót budowlanych, w tym jednoczesne prowadzenie robót budowlanych i produkcji przemysłowej (*art. 21a ust. 1 ustawy- Prawo budowlane*),
 - składa pisemne oświadczenie o sporządzeniu planu BIOZ, które inwestor jest obowiązany przedstawić, wraz z innymi dokumentami, właściwemu organowi nadzoru budowlanego co najmniej na 7 dni przed rozpoczęciem robót budowlanych (*art. 41 ust.4 pkt 1 ustawy- Prawo budowlane*),
 - umieszcza na terenie budowy, w przypadkach określonych w przepisach, ogłoszenie zawierające dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia (*art. 42 ust. 2 pkt 2 i ust. 3a ustawy- Prawo budowlane*)
 - w miarę potrzeby wprowadza niezbędne zmiany w informacji sporządzonej przez projektanta oraz w samym planie BIOZ, wynikające z postępu robót (*art. 22 pkt 3c ustawy- Prawo budowlane*).

Przepisy ustawy określają przypadki, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Dotyczy to sytuacji, gdy w trakcie budowy wykonywany będzie przynajmniej jeden z rodzajów robót budowlanych uznanych za niebezpieczne, lub gdy roboty budowlane będą trwały dłużej niż 30 dni roboczych i jednocześnie będzie przy nich zatrudnionych co najmniej 20 pracowników, albo pracochłonność robót będzie przekraczać 500 osobodni (*art. 21a ust. 1a ustawy - Prawo budowlane*).

Za niebezpieczne uznane zostały następujące rodzaje robót budowlanych (*art. 21a ust. 2 ustawy - Prawo budowlane*):

- 1) których charakter, organizacja lub miejsce prowadzenia stwarza szczególnie wysokie ryzyko powstania zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi, a w szczególności przysypania ziemią lub upadku z wysokości;
- 2) przy prowadzeniu których występują działania substancji chemicznych lub czynników biologicznych zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu ludzi;
- 3) stwarzających zagrożenie promieniowaniem jonizującym;
- 4) prowadzonych w pobliżu linii wysokiego napięcia lub czynnych linii komunikacyjnych;
- 5) stwarzających ryzyko utonięcia pracowników;
- 6) prowadzonych w studniach, pod ziemią i w tunelach;
- 7) wykonywanych przez kierujących pojazdami zasilanymi z linii napowietrznych;
- 8) wykonywanych w kesonach, z atmosferą wytwarzaną ze sprężonego powietrza;
- 9) wymagających użycia materiałów wybuchowych;
- 10) prowadzonych przy montażu i demontażu ciężkich elementów prefabrykowanych.

Mając na uwadze stopień zagrożeń, jaki stwarzają poszczególne rodzaje robót, szczegółowy zakres robót budowlanych, które wymagają opracowania planu BIOZ, został określony w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. *w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia*.

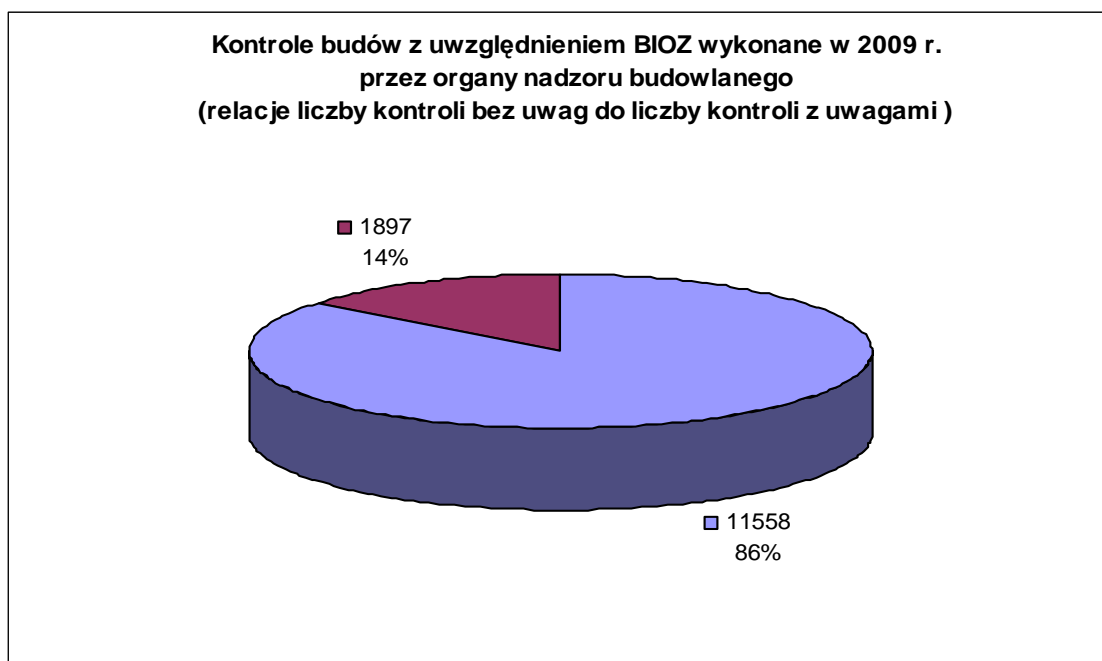
Odpowiedzialność karna i zawodowa za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na budowie obejmuje uchybienia i wykroczenia opisane w rozdziałach 9 i 10 Prawa budowlanego. W szczególności karą grzywny zagrożeni są uczestnicy procesu budowlanego, którzy przystępują do budowy lub prowadzą roboty budowlane bez dopełnienia wymagań wynikających z przepisów, a dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia, opisanych w art. 41 ust. 4 pkt 1 i 3 i w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo budowlane.

II. Kontrole budów przeprowadzone w 2009 r. przez organy nadzoru budowlanego pod kątem zapewnienia na budowie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

Kontrole wykonywania obowiązków w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na budowie, a w szczególności zapewnienia opracowania, wdrożenia i przestrzegania planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia wykonywane są stale przez organy nadzoru budowlanego w ramach rutynowych kontroli budów, w szczególności prowadzonych na podstawie pozwolenia na budowę. Wyniki tych kontroli, w układzie wojewódzkim, obrazuje załączona tabela pn. „Informacje dotyczące przestrzegania przepisów prawa budowlanego w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w 2009 roku”.

W roku 2009 dokonano na terenie kraju **13 455** kontroli budów, uwzględniających kwestie związane z funkcjonowaniem planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (BIOZ).

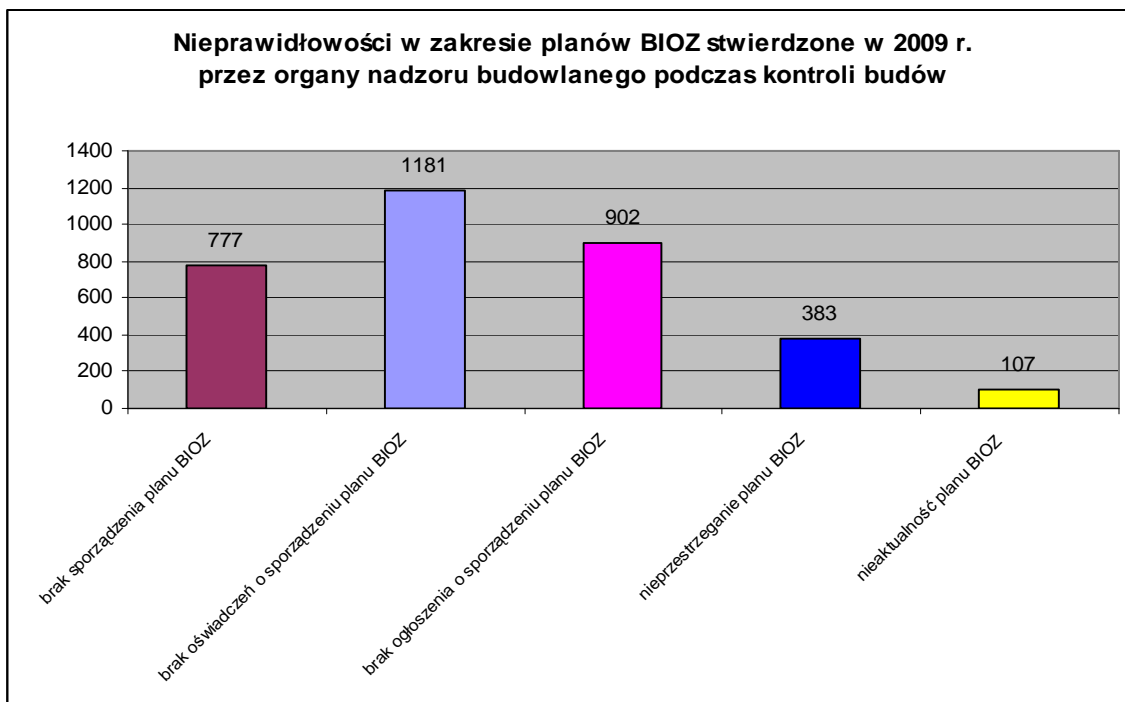
Ogółem w skali kraju nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia podczas **11558** kontroli, co stanowi 86% skontrolowanych budów.

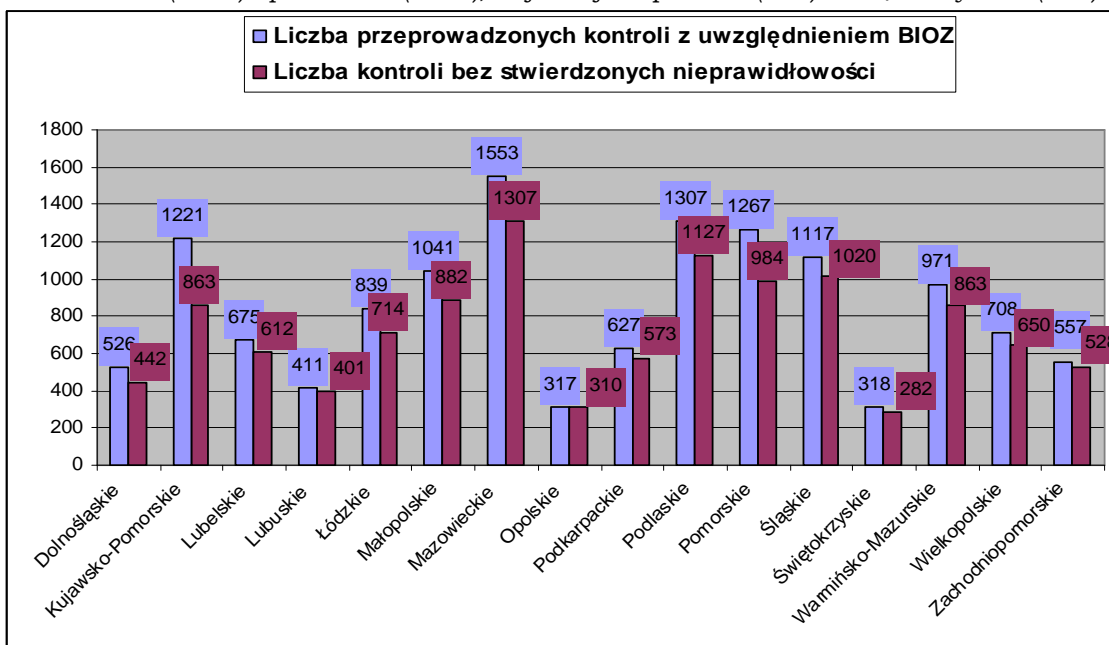
Podczas pozostałych **1897** kontroli (14% skontrolowanych budów) stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w **777** przypadkach stwierdzono brak sporządzenia planów BIOZ,
- w **1181** przypadkach inwestorzy nie przekazali do powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego oświadczenia kierownika budowy o sporządzeniu planu BIOZ,

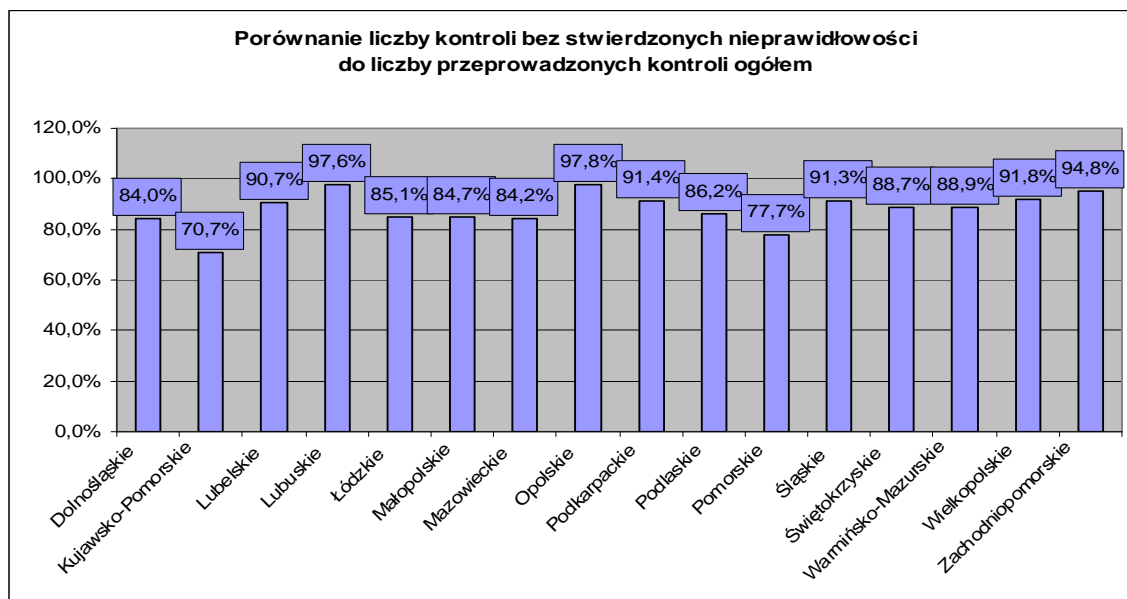
- w **902** przypadkach odnotowano brak umieszczenia na terenie budowy wymaganego ogłoszenia zawierającego dane objęte planem BIOZ,
- w **383** przypadkach plan BIOZ nie był przestrzegany,
- w **107** przypadkach plan BIOZ nie został zaktualizowany w stosunku do stopnia postępu robót budowlanych.

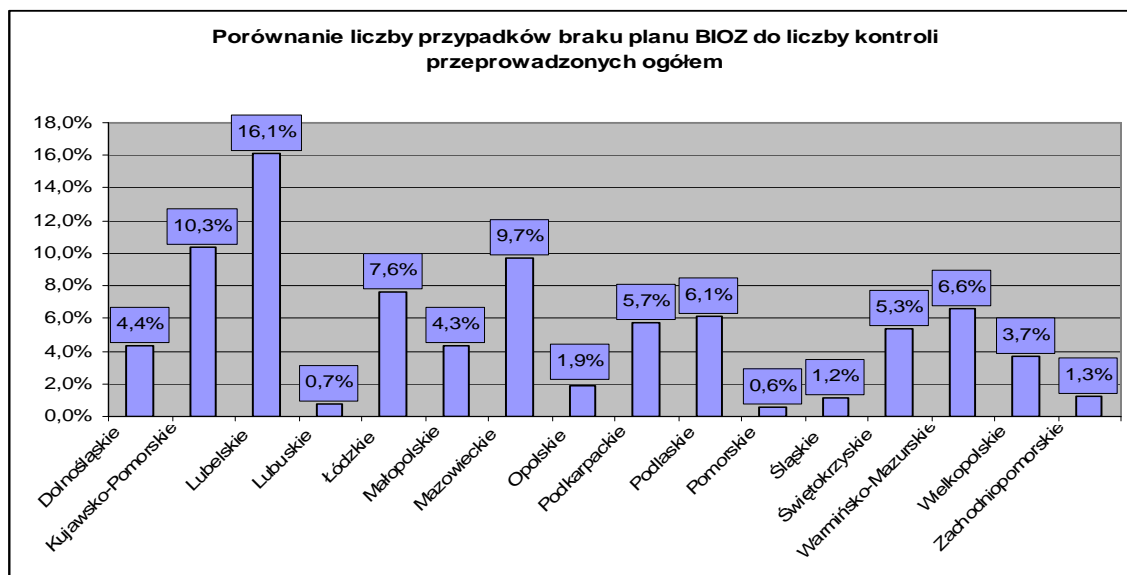
Najwięcej kontroli w zakresie przestrzegania BIOZ przeprowadzono w woj. mazowieckim (1553) i podlaskim (1307), najmniej w opolskim (317) i świętokrzyskim (318).

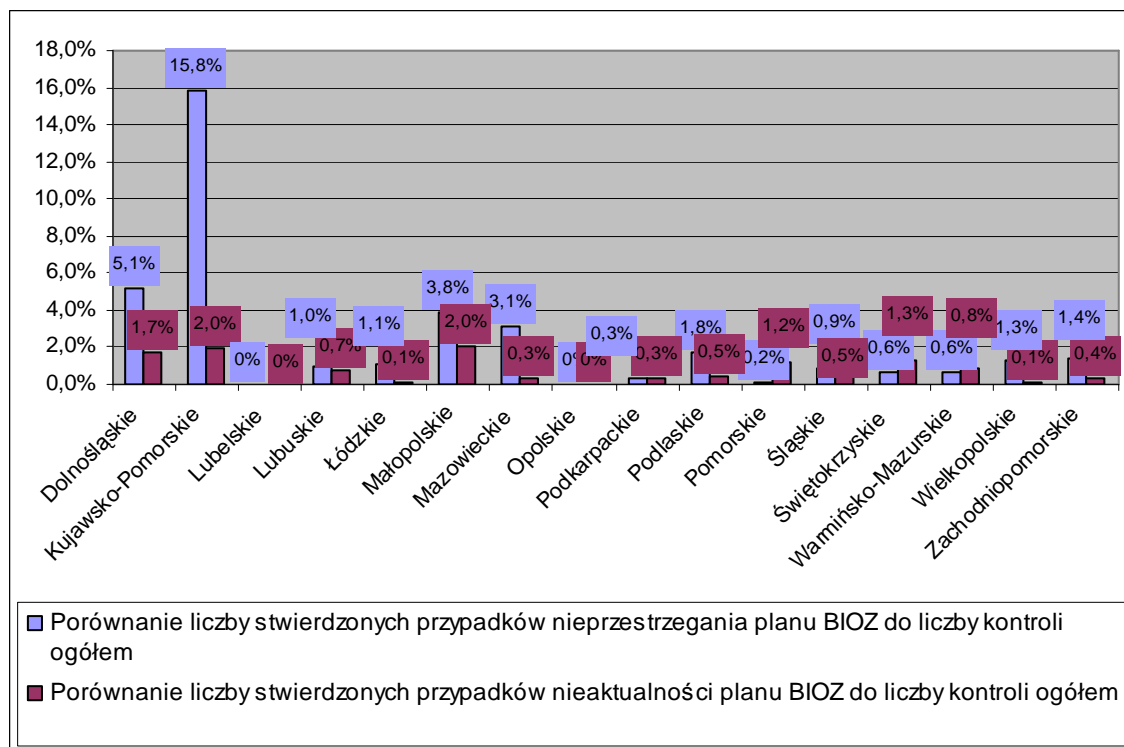
Najwięcej kontroli, w czasie których nie stwierdzono nieprawidłowości przeprowadzono w woj. opolskim (97,8 %) oraz w lubuskim (97,6%). Najwięcej uchybień wykazały kontrole w kujawsko - pomorskim (prawie 30 % kontroli) oraz w pomorskim (ok. 22 % kontroli).

Najpoważniejszym uchybieniem stwierdzanym w toku kontroli był brak sporządzenia planu BIOZ. Odnotowano 777 takich przypadków (5,8% skontrolowanych budowli). Porównanie liczby stwierdzonych przypadków braku planu BIOZ z liczbą kontroli przeprowadzonych w poszczególnych województwach pozwoliło ustalić procentowe wskaźniki podstawowych zaniedbań w zakresie sporządzenia planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia dla skontrolowanych budowli na danym terenie. Na podstawie tego porównania stwierdzono, że najwięcej skontrolowanych budowli nieposiadających opracowanego planu BIOZ jest w województwie lubelskim (16,1%), kujawsko-pomorskim (10,3%) i mazowieckim (9,7%). Najmniej takich budowli ujawniono w woj. pomorskim (0,6%) i lubuskim (0,7%).

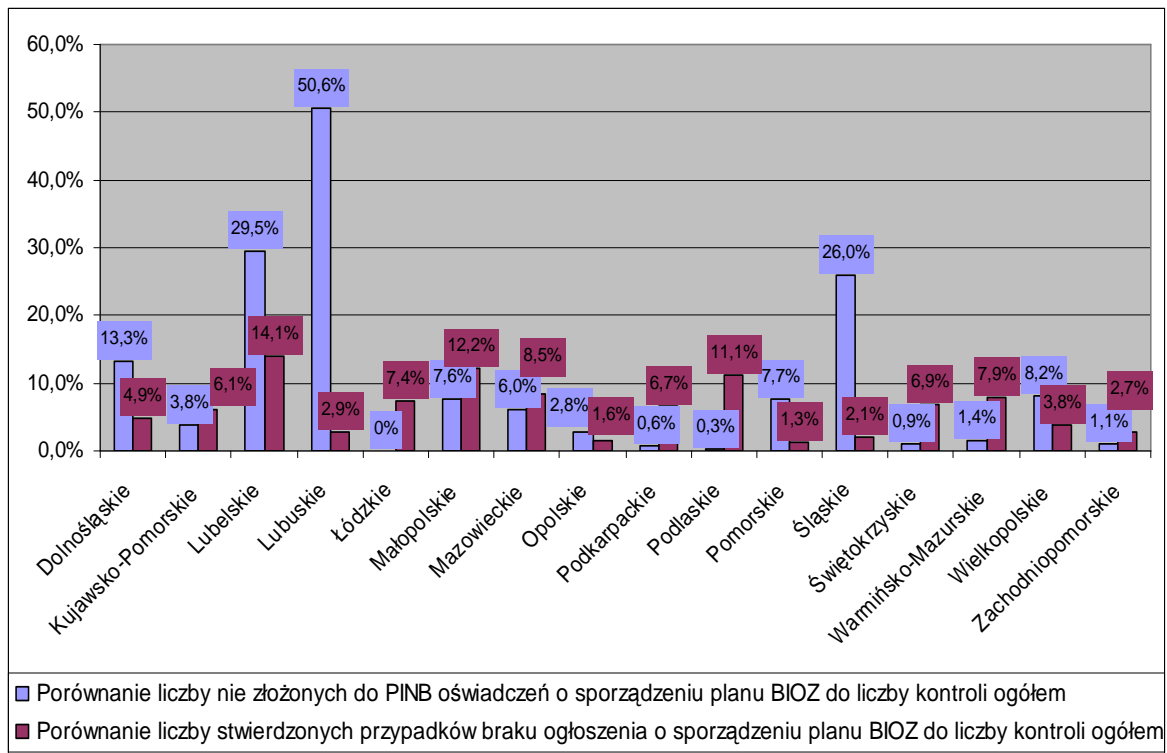

W toku kontroli organy nadzoru budowlanego stwierdziły również 383 przypadki nieprzebrzegania planów BIOZ (2,8% skontrolowanych budow) oraz 107 przypadków ich nieaktualności (0,8% skontrolowanych budow). Można więc generalnie stwierdzić, że odsetki nieprawidłowości w tych obszarach w zdecydowanej większości województw są stosunkowo niskie, a woj. lubelskim i opolskim nie stwierdzono żadnych przypadków nieprawidłowości w obu tych zakresach. Wyjątkiem jest woj. kujawsko-pomorskie, gdzie stwierdzono najwięcej przypadków nieprzebrzegania planów BIOZ w stosunku do liczby kontroli ogółem stwierdzono w (15,8%).

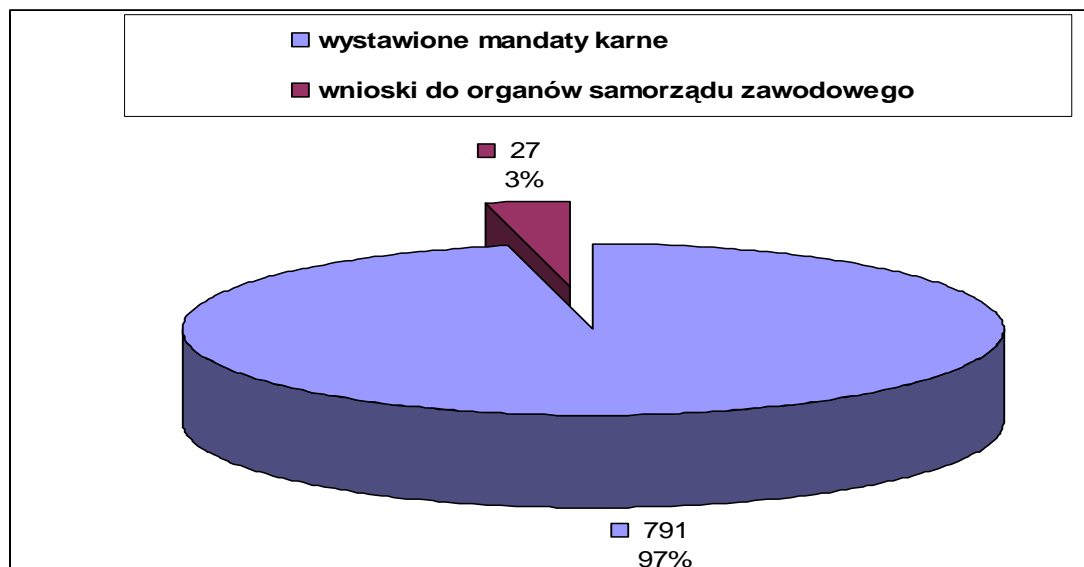

Najwięcej uchybień dotyczyło jednak kwestii proceduralnych. Organy nadzoru budowlanego stwierdziły stosunkowo dużo przypadków niewywiązywania się z obowiązków przez inwestorów w przedmiotowym zakresie, tzn. niezłożenia do PINB oświadczeń o sporządzeniu planu BIOZ w 1181 sytuacjach (8,8% skontrolowanych budow). Ponadto odnotowano 902 przypadki nieuwzględnienia przez kierowników budow ogłoszeń o sporządzeniu planu BIOZ (6,7% skontrolowanych budow). Z porównania liczby niezłożonych do PINB oświadczeń o sporządzeniu planu BIOZ do liczby kontroli ogółem wynika, że w tym obszarze odnotowano stosunkowo duże rozbieżności w stosunku dot. poszczególnych województw: najwięcej tego typu uchybień było w woj. lubuskim (50,6%), lubelskim (29,5%) i śląskim (26%), natomiast w ogóle ich nie stwierdzono w woj. łódzkim, a znikomy odsetek w podlaskim (0,3%), podkarpackim (0,6%) i świętokrzyskim (0,9%). Natomiast z analogicznego porównania liczby stwierdzonych przypadków braku ogłoszenia o sporządzeniu planu BIOZ do liczby kontroli ogółem wynika, że w poszczególnych województwach odsetki te nie są zbyt różnicowane i wahają się – od największych

w lubelskim (14,1%) i małopolskim (12,2%) – do najmniejszych w pomorskim (1,3%) i opolskim (1,6%).

Osoby odpowiedzialne za wyżej opisane nieprawidłowości zostały ukarane w 791 przypadkach mandatami karnymi o łącznej wysokości 158.220 PLN. Ponadto prowadzone jest 76 postępowań wyjaśniających, a do organów samorządu zawodowego złożono 27 wniosków o ukaranie.

Opracowanie:
 Departament Prawno-Organizacyjny GUNB